

वजातीयत्वनिश्चये एव तस्य पुत्रता । यच्च पूर्वघटके
पातित्वात् वज्रुदायहरः यथाह महः “कौरवः
सौमजयैव दत्तः कलिम एव च । गूढोत्पन्नोऽपवित्रश्च
दायाद्वाम्नाशश्च घटः” ।

गूढोत्पन्नं पुं गूढ आत्मा प्रयोः । परमात्मनि । “भवेद्-
वर्णांगमात् हंसः सिंहे वर्षाविपर्ययात् । गूढोत्पन्ना
वर्णविकृतेर्वर्णयोमे प्रयोदरः” ध्या० का० । “एष
सर्वेषु भूतेषु गूढोत्पन्नः न प्रकाशते” श्रुतिः तस्य सर्वान-
यानि त्वेन स्थितावपि अविदुषामनम्यत्वात् गूढत्वम् ।

गूथ पुं० । गू-यक् अर्धचां । विद्यायाम् अमरः ।
गूथलक्तं पुंस्त्री गूथे रक्त आसक्त रस्य कः । (गूथेषा-
लिक) प्रसिद्धे खगे शब्दश्च० । स्त्रियां जातित्वात् ङीष् ।

गून् लिङ्-गू-क्त तस्य नः । कृतविघ्नोत्सर्गे अमरः । [गूरणम्
गूर उद्यमे चुरा० आत्म० अकः सेट् । गूरयते अजुगूरत ।
गूर वधे गतौ च दिवा० आत्म० सकः सेट् । गूर्यते अगू-
रिट् । जुगूरे ईदित् गूर्यः ।

गूर्त्तं (स्त्री) लिङ् गूरी उद्यमे क्त ईदित्वात् नेट् वेदे नि-
नत्वाभावः । उद्भवुक्ते “प्रहोता गूर्त्तजना चराचाः”
अ० ६:६३१४ “इदमित्या रौद्रं गूर्त्तवचाः” अ० १० ।
६:१११२१ प्रशस्ते च “पुरा गूर्त्तवचं दम्नायम्” अ०
११६१५ “गूर्त्तवचम् प्रशस्याजम्” भा० । लोके भिषा-
तस्य गत्वे गूर्य इत्येव ।

गूर्त्ति लिङ् गूर्त्तानि स्तुतिनि गृ-कर्त्तरि क्तिच् “वहुवचं क-
न्दि” वा० उत्त्वम् । । स्तोतरि “गूर्त्तयो नेमानिषः”
अ० १५६१२ “गूर्त्तवः स्तोतारः” भा० भावे क्तिन् । स्तुतौ
स्त्री “गिशुं न यज्ञैः स्वदयन् गूर्त्तिभिः” अ० ८१५५१
“गूर्त्तिभिः स्तुतिभिः” भा० लोके तु गोर्षिरित्येव ।
गूर्ह स्तुतौ सक० चु० उभ० सेट् । गूर्हयति ते अजुगूर्हयत ।
“गूर्हयतिः स्तुतिकर्त्री” निच० “तं गूर्हय स्वयम्” अ०
७:१६१ “गूर्हय स्तुहि” भा० क्रीडाये गूर्हयत् ।

गूर्वाक पुं युवाक+प्रयोः । युवाकशब्दात् पूगृष्टे राजनि०
गूर्पणा स्त्री मयूरपिच्छचन्द्रे शब्दश्च० ।

गृ हेके भा० पर० सक० कनिट् । गरति अगार्जीत् । जगार ।
गृज ध्वनी भा० पर० अक० सेट् गर्जति । अगर्जीत्
जगर्ज “गर्ज गर्जयश्च सृष्टः” देवोमा० “गर्जन् हरिः
वामासि यैकैर्गृजे” भट्टिः । भावे गृज्यते । अगर्जि
गृज ध्वनी भा० पर० अक० सेट् इदित् । गृजति अगृजीत् ।
अगृज्य गृज्यम् । भावे गृज्यते अगृजि

गृज्जन पुं गृज्जति रोगभेदनायाय ध्वनति गृजि-कर्त्तरि
ल्यु । मूलभेदे मेदि० २२ क्लृप्तने राजनि० । “गृज्जनः
पित्तकः आही तीक्ष्णो रोगनाशनः । गन्धाकृति
पुष्पेस्तुल्यः मृच्छनालः पलाण्डुना” इत्युक्तमर्थे
(वल्गुम्) प्रसिद्धे १ मूलभेदे पुं । “कदुष्णं कफवातघ्नं
गृज्जनं गुक्मनाशनम् । रुचिकत् दीपनं हृद्यं दुर्ग-
न्धि परिकीर्त्तितम् इत्युक्तमर्थे (वल्गुम्) ख्याते ४ मूल-
भेदे न० “लघुनं गृज्जनं चैव पलाण्डुं कवकानि च”
अभय्ये मनुः । (गाजर) इति ख्याते ५ मूलभेदे च ६ विष-
दिग्धपशुमांसे न० मेदि० स्वार्थे क । तत्कार्थे । “शोभा-
जनः कोविदारस्तथा गृज्जनकादयः” भा० आहु० ८१ । अ०
अन्वाङ्गीयोक्तौ ।

गृज्जिम पुं यदुपस्थे मूरस्य पुत्रे वसुदेवभ्रातृभेदे ।
“महिषप्रां जघिरे मूरान् भोज्यायां पुच्छता दध ।
वसुदेवो महाबाहुः” इत्युपक्रमे “अकाष्टिः कनकको
वत्पवानय गृज्जिमः” हरिव० ३५ अ० ।

गृणीषन् पुं गृ-णिक् गृचिः स्तोत्रं तस्येच्छा इष-भावे
वा० कनिन् इत० । स्तोत्रे च्छायाम् “देवः देशं वोऽवस-
इन्द्रमिन्द्रं गृणीषण” अ० ८:१२१६ “गृणीषण स्तो-
त्रे च्छायाम्” भा० । [ङीष् ।

गृणीव पुंस्त्री स्तूलशृङ्गाळे हेम० स्त्रियां जातित्वात्
गृत्स पुं गृध्रति अनेन गृध्र-च । । १ कामदेवे उज्ज्वलद०
२ स्तोतरि ३ स्तुत्ये च लि० माधवः “गृत्सं कविं विश्व-
विदमस्तरम्” अ० ११६१ “गृत्सं गृथन्तम्” भा०
“गृत्सो राजा वरुणश्च एतम्” अ० ७:८७५ “गृ-
त्सः स्तुत्यः” भा० । ३ मेधाविनि लि० निरु० । अग्निस्त-
रुचिदस्तु” अ० ७:८१२ “गृत्सो मेधावी” भा० । ५ विष-
याभिन्नापुके लि० ६ रुद्रभेदे पुं “गृत्सेभ्यो गृत्सपतिभ्यश्च
यो नमो नमः” यजु० १६:२५ [उदा० उद्यम् ।

गृत्सपति पुं इत० । रुद्रभेदे गृत्सगृह्णे यजुर्वेदिक्यं
गृत्समति पुं रुद्रसतिवन्धे रुद्रोत्पलभेदे न्ये “सृष्टो-
तस्य सुतद्वयम्” काशकच महासत्यस्तथा च्छासति-
र्दपः” हरिव० ३२ अ० ।

गृत्समद पुं शौनकगोत्रप्रवरे सुनहोत्रस्य १ पुत्रभेदे
सुनहोत्रस्य दायादाक्षयः परमधर्मिषाः । काशः बाष्-
मय हावेतो तथा गृत्समदः प्रभुः” हरिव० २६ अ०
“गृत्सकानां गृत्समदेति लिप्रवरं वा भार्गवशौनहोत्र-
मार्त्तमदेति” आश्व० शौ० १:२१०११२ “अधिर्द्वयम्”